

Redakcja: Kraków 9, Płuczki 28.
Telefon 3105.

Administracja: ul. Dunajewskiego 2.
Telefon 362.

Konto poczt. Kasy Oszczęd. 813.476.

Rękopisy zwraca się tylko w razie wyraźnego zastrzeżenia. Na rękopisie, czytelnie, po jednej stronie pisany, należy z góry podać żadaną liczbę odbitek, których koszt oraz kosztą klisz ponosi w całości autor.

PRZEGLĄD LEKARSKI

ORGAN URZĘDOWY TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO KRAKOWSKIEGO I TOW. LEK. GALIC., ORGAN ZWIĄZKU POLSKIEGO LEKARZY I PRZYRODNIKÓW W PETERSBURGU, TOWARZYSTWA LEKARZY POLSKICH W KIJOWIE, CHICAGO, DETROIT CZASOWO ORGAN OBU IZB LEKARSKICH GALICYJSKICH WYDAWANY CZASOWO TAKŻE W ZASTĘPSTWIE

LWOWSKIEGO TYGODNIKA LEKARSKIEGO
ORGANU TOW. LEKARZY GALICYJSKICH I TOW. LEKARSKIEGO LWOWSKIEGO
CZASOPISMO LEKARSKIE
ORGAN TOWARZ. LEKARSKICH PROWINCYONALNYCH KRÓLESTWA POLSKIEGO.
WYCHODZI CO SOBOTA.

Przedpłatę przyjmują w Krakowie Administracja i księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, w Warszawie księgarnie Gebethnera i Wolfa, Wendego i Sp., nadto urzędy pocztowe austriackie i niemieckie.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja. Cena ogłoszeń: 70 halery za wiersz pełitowy lub jego miejsce.

Przedpłata wynosi: rocznie K 60.— półrocznie 30.—, kwartalnie K 15.—.

Jeden numer osobno kosztuje 1-20 K.

Redaktor główny: Prof. Dr Stanisław Ciechanowski.

Komisja redakcyjna: Przewodniczący: Redaktor główny. Członkowie: Dr W. Damski, prezes Tow. lek. krak.; dr A. Akerman, skarbnik Tow. lek., dr B. Wojciechowski, podskarbi komisji; dr Blassberg, prof. dr Browicz, prof. dr Krzyształowicz, prof. dr K. W. Majewski, prof. dr Rutkowski. Przewodniczący Podkomisji redakcyjnej w Łodzi Dr S. Sterling (Piotrkowska 111).

DOM ZDROWIA

Konc. przez Namiestnictwo
Zakład leczniczy prywatny
w Krakowie
ul. Sienkiewicza 1. — Tel. 67.

W r. 1906 rozszerzony i zasadniczo przekształcony, uległ w r. 1911 dalszemu znacznemu powiększeniu i udoskonaleniu.
Przyjmuje przypadki chirurgiczne, położnicze, ginekologiczne i inne, z wykluczeniem chorób zakaźnych i ciężkich nerw. 281
Leżenie sztucznem słońcem górskiem.
Prospekty na życzenie.

PLATYNĘ, ERYLANTY

zegarki złote, zęby sztuczne, oraz wszelką biżuterję

kupuje 230

po najwyższych cenach zegarmistrz MELZER
Kraków, ul. Sławkowska 1. 16. obok magazynu broni.

Zjednoczone firmy DROBNER-KRAKÓW

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dział medyczny: Plac Szczepański 1. 3. — Telefon 415. — Adres telegr.: Drobneruniwers

poleca

Instrumenty chirurgiczne.

Meble operacyjne.

Kompletne urządzenia lekarskie.

(Nowo urządzona wystawa medyczna na I p.)

Kosztorysy na żądanie.

Kosztorysy na żądanie.

otwarto w Lecznicy Związkowej
w Krakowie, ul. Garncarska 11.
191
EMANATORYUM RADOWE

Zawiadomienie.

Zawiadamiamy uprzejmie naszych Szan. Odbiorców, iż objęliśmy na całą Polskę zastępstwo

LAMP I APARATÓW ROENTGENA

fabryki

EMILA GUNDELACHA w GEHLBERGU.

Wszelkie zlecenia, naprawy i oferty prosimy najuprzejmiej skierowywać wyłącznie do firmy

ST. BARAN i Sp.

Kraków, Sławkowska 6.

156

ARHÉOL

 $C^{15}H^{26}O$

JEDYNY CZYNNY PIERWIASTEK WYCIĄGU SANTALOWEGO

RZEZĄCZKA, KATAR PĘCHERZA MOCZOWEGO



10—12 KAPSULEK DZIENNIE

221

NIE WYWOŁUJE BÓLÓW NERKOWYCH.

LABORATOIRE: P. ASTIER-45. Rue du Docteur Blanche-PARIS.

PRÓBY I LITERATURĘ DOSTARCZA FILIA ASTIER, WARSZAWA, ŻŁOTA 27.

PRZEGLĄD LEKARSKI

ORGAN TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO KRAKOWSKIEGO, TOWARZYSTWA LEKARZY GALICYJSKICH, ZWIĄZKU POLSKIEGO LEKARZY I PRZYRODNIKÓW W PETERSBURGU, TOWARZYSTW LEK. POLSK. W KIJOWIE, CHICAGO I DETROIT, CZASOWO ORGAN OBU IZB LEKARSKICH GALICYJSKICH, WYDAWANY CZASOWO TAKŻE W ZASTĘPSTWIE »LWOWSKIEGO TYGODNIKA LEKARSKIEGO« ORGANU TOWARZYSTWA LEKARZY GALICYJSKICH I TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO LWOWSKIEGO, ORAZ »CZASOPISMO LEKARSKIE« ORGAN TOWARZYSTW LEKARSKICH PROWINCYONALNYCH KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Redaktor główny: Prof. Dr Stanisław Ciechanowski.

Szpital epidemiczny w Krakowie.

Onychodystrofia przy durze osutkowym

podał

Dr. Henryk Grossfeld.

U wszystkich ozdowieńców po durze osutkowym, spostrzeganych przez dłuższy czas zauważyłem, zmiany na paznokciach rąk i nóg, pozwalające po kilku nawet miesiącach orzec, że badany osobnik przechodził dur osutkowy.

Mianowicie w połowie drugiego miesiąca okresu zdrowienia zauważyć można w okolicy nasady paznokcia prążek poprzeczny, biało zabarwiony a zatem w porównaniu do reszty paznokcia mniej przezroczysty, którego brzeg dośrodkowy naprzód jeszcze przez wał paznokciowy (vallum unguis) bywa pokryty. Szerokość tego prążka (około 2—3 mm) odpowiada tej części paznokcia, która wyrosła, w przeciągu 14-dniowego trwania choroby, z macierzy paznokcia (matrix unguis). Stopień przezroczystości tego pasemka jest jednakże różny na różnych palcach i u rozmaitych chorych. Półksiężycowaty kształt łętki paznokcia (lunula) ginie. Sam prążek nie leży w powierzchni reszty paznokcia: przy przesuwaniu palcem po takim paznokciu wyczuwa się zagłębienie na przestrzeni owego prążka, a zarazem także liczne promieniste wyniosłości, które okiem zobaczyć można. Ze wzrostem paznokcia posuwa się także i ten prążek, ukazując się w całości, a w 6 miesiącu występuje już na wolnym brzegu paznokcia. A właśnie tak długo trwa wzrost części paznokcia od nasady do wolnego brzegu.

W międzyczasie ginie białe zabarwienie, wywołujące do-tychczasową nieprzeźroczystość prążka, pozostaje tylko wgłębienie i podłużne żeberkowanie. Czas ukazania się owego pasemka na wolnym brzegu paznokcia waha się w granicach kilku tygodni na różnych palcach, gdyż szybkość wzrostu paznokcia stoi w prostym stosunku do czynności samychże palców, czyli n. p. paznokcie na kciuku i na palcu wskazującym prawej ręki rość będą szybciej, aniżeli paznokcie wszystkich innych palców.

Widzimy przeto zaburzenie wzrostu paznokcia, przypadające na okres trwania duru osutkowego, a zatem na czas, kiedy zaopatrzenie w krew macierzy paznokcia z powodu zapalenia najdrobniejszych tętniczek (praecapillares) w znacznym stopniu jest utrudnione. A konieczność tych zmian zrozumiałą się staje szczególnie, gdy się zważy, że końce palców zaopatrzone są w większą ilość doprowadzających naczyń i o większym przekroju, aniżeli reszta skóry — właśnie w celu wytworzenia paznokcia.

Powstanie i forma owej dystrofii wynika bezpośrednio ze sposobu tworzenia się paznokcia, o ile on nam z badań Unny jest znany. Paznokcie są zmodyfikowaną warstwą jasną (stratum lucidum), wychodzącą z warstwy ziarnistej (stratum granulosum) zawierającej ziarna keratohyaliny. Keratohyalina występuje wyłącznie w nasadzie paznokcia i w łętkoce paznokcia. Stąd też w okresie pozapłodowym bierze swój początek wzrost paznokcia w ten sposób, że warstwa ziarnista zamienia się na warstwę jasną przyczem komórki nadzwyczaj ściśle się układają, a keratohyalina zamienia się w eleidynę. Nasada paznokcia i łętkotka zawdzięczają swoje białe zabarwienie keratohyalinie (Unna), podczas gdy eleidyna jest przeźroczystą (bezbarw-

ną) skutkiem czego naczynia skóry (corium) mogą przez płytkę paznokciową przeświecać. Dla tej przemiany jest konieczny normalny obieg krwi. W okresie trwania zapalenia naczyń podczas duru osutkowego powyższa przemiana (białej) ziarnistej keratohyaliny na przeźroczystą eleidynę następuje bardzo wolno, skutkiem czego podczas wzrostu paznokcia wchodzą komórki zawierające keratohyalinę w płytkę paznokcia, granica łętki zaciera się i powstaje nieprzeźroczysty prążek. Oprócz tej zwolnionej przemiany ziarenek keratohyaliny na eleidynę mamy jeszcze do czynienia z zaburzeniem w ukształtowaniu paznokcia w tem znaczeniu, że komórki wychodzące z warstwy ziarnistej nie kształtują paznokcia w sposób prawidłowy przez owo nadzwyczaj ściśle dachówkowate układanie się komórek zrogowaciałych, zostawiając opisane zagłębienie i żeberkowanie.

Mieliśmy już sposobność w wielu przypadkach u nowo przybyłych ozdowieńców bez historii choroby dur osutkowy retrospektywnie rozpoznać, jak też naodwrot u osoby, która podawała, że przeszła dur osutkowy przed 3 miesiącami, podać w wątpliwość przebycie tej choroby na podstawie badań paznokci.

Notatka słownikowa

prof. Browicza.

węzeł limfatyczny, glandula lymphatica, Lymphdrüse.

(Nazwa »gruczoł limfatyczny« niesłuszna. Jestto tkanka limfatyczna w przebiegu naczyń limfatycznych w postaci niejako węzłów, nodi, a nie gruczoł. Glandulae solitariae czy conglomeratae należy nazywać: »grudki, noduli«.

Szpił kostny nie nosi przecież nazwy gruczołu).

zwilżność, Benetzungsvermögen.

zapłodny, befruchtbar.

zapłodność, Befruchtbarkeit.

umysłowo mało rozwinięty, geistig minderwertig.

(nie niedorozwinięty).

poronność, Abortivität, Missgeburtanlage.

przedziedziczenie, Vererbung.

poszukiwanie n. p. białka, przedsiębranie, wykonywanie próby białkowej (nie: badanie na białko), Untersuchung auf Eiweiss.

ściągliwość, Zusammenziehbarkeit.

zadrażnienie opon, meningismus, pseudomeningitis.

odma podopłucna, pneumatosi subpleuralis.

odma brzuszna, pneumatosi.

guz plazmatycznokomórkowy, plasmoma.

wyciąg mikrobowy, autolysat.

uchyłek pęcherza, Blasentasche.

czerniaczka skóry, melanoderma.

usunąć gorączkę, entfiebern.

pełnowartościowy, vollwertig.

wziernikowanie esicy, romanoscopia.

dostosowność, Accomodationsfähigkeit.

mózg o dużych zakrętach, macrogyria.

ustalacz nóg, Beinhalter.

zapalenie torebki nerki, perinephritis.

zapalenie przynercza, epinephritis, paranephritis.

Sprawy Towarzystw naukowych.

Towarzystwo lekarskie krakowskie.

Posiedzenie zwyczajne d. 12 marca 1919 r.

(Dokończenie).

3) Prof. Wachholz podnosi, iż kał wszy jest zakażony i może dostać się do przewodu oddechowego człowieka i tą drogą może nastąpić zakażenie, na co wskazywali już starzy lekarze. Zapytuje prelegenta, jakim sposobem można wykonać nastrzykiwanie przewodu pokarmowego wszy.

4) Kol. Glassner zapytuje, czy mocz chorych na dur osutkowy jest zaraźliwym.

5) W dyskusji zabierają jeszcze głos kol. Seńkowski, Frydman i prelegent, który uważa, że najlepszym dowodem istnienia Ricketsia Prowazekii są preparaty przedstawione, możliwość przenoszenia zarazka na inne wszy i cykl rozwojowy pasorzyta. Kał wszy wyschnięty po dwóch dniach jest zakaźny, dalszych prób nie było. Z moczu można było regularnie zakażać wesz.

Posiedzenie zwyczajne z dnia 26 marca 1919 r.

Przewodniczący kol. prezes Damski. Obecnych 30 członków.

I. Protokół z ostatniego posiedzenia po odczytaniu przyjęto.

II. Prezes Dr. Damski zawiadamia o konferencji w Warszawie w celu zjednoczenia lekarzy polskich, oraz o obradach stowarzyszeń galicyjskich w tej sprawie.

III. Prezes izby lekarskiej kol. dr. Schoengut wygłosił referat o izbach lekarskich w państwie polskim. Prelegent omawia nadesłany przez Ministerstwo Zdrowia publicznego projekt ustawy o zaprowadzeniu izb lekarskich w Polsce. Sprawa ta w obec dekretu rządowego, rozszerzającego obowiązkowe ubezpieczenie na wypadek choroby na najszersze warstwy społeczeństwa, jest dla stanu lekarskiego nader ważna i pilna, wprowadzenie bowiem w życie dekretu o kasach chorych stworzy taką sytuację, że od zupełnego upaństwowienia pomocy lekarskiej dzielić nas będzie tylko jeden krok. Oznaczałoby to przewrót nie tylko w materialnych, ale i w etycznych stosunkach lekarskich. Jedynie silna i zwarta organizacja lekarzy może uchylić lub złagodzić ujemne skutki nowej ustawy na zawodowe stosunki lekarskie. Taka organizacja musi odpowiadać trzem zasadniczym warunkom: 1) musi posiadać charakter nie tylko reprezentacyjny, ale także i władzy na wewnątrz i na zewnątrz; 2) musi być wyposażona w odpowiednią egzekutywę; 3) musi

obejmować wszystkich bez wyjątku lekarzy. Tych trzech warunków nie potrafi wypełnić żadna dobrowolna organizacja. Spełnione one być mogą jedynie przez izby lekarskie. Jeżeli dotychczasowe izby lekarskie według ustawy austriackiej nie odpowiadały w zupełności tym postulatom, to należy stwierdzić, że projekt Ministerstwa zdrowia uwzględnia wszystkie życzenia lekarzy. W projekcie Ministerstwa zdrowia wyraźnie zaznaczony jest charakter władzy, przysługujący izbom lekarskim. Egzekutywa zapewniona jest postanowieniami o Radzie honorowej, która może odebrać lekarzowi czasowo lub na stałe prawo wykonywania praktyki lekarskiej. Prócz tego zawiera projekt postanowienia, że wszelkie posady w instytucjach i kasach chorych wolno lekarzowi przyjmować jedynie na mocy umowy, która zatwierdzona być musi przez Izbę lekarską. Izby lekarskie obejmować mają według projektu ustawy wszystkich bez wyjątku lekarzy, a więc także lekarzy rządowych i wojskowych, o ile wykonują oni praktykę prywatną. Na wniosek Dra Stabra uchwalono jednogłośnie domagać się zaprowadzenia izb lekarskich w Polsce i uznano, że przedstawiony przez prezydenta izby lekarskiej projekt ministerialny odpowiada potrzebom stanu lekarskiego.

IV. Kolega Dr. Blassberg wygłosił wykład o **szczepieniach ochronnych przy durze osutkowym**.

(Wykład ten ma być ogłoszony drukiem).

Posiedzenie zwyczajne dnia 9 kwietnia 1919 r.

Przewodniczący wiceprezes kol. Dr. Witaliński. Obecnych 40 członków.

I. Protokół z ostatniego posiedzenia po odczytaniu przyjęto.

II. Kolega Dr. Eisenberg wygłosił pierwszą część swojego odczytu: **O odkażeniu swoistem: Działanie jonów na bakteryę**. (Będzie podany do druku).

Dyskusję odłożono do następnego posiedzenia.

Posiedzenie zwyczajne dnia 30 kwietnia 1919 r.

Przewodniczący prezes Dr. Damski, obecnych 30 członków.

I. Prezes Dr. Damski w wspomnieniu pośmiertnym podnosi zasługi śp. Prof. Dr. Napoleona Cybulskiego jako człowieka nieskazitelnego charakteru, gołębiego serca i uczonego wielkiej miary. Obecni uczcili pamięć zmarłego przez powstanie.

Następnie przewodniczący poświęca serdeczną wzmiankę pamięci zmarłego kolegi Dr. Schwartzenberg Czernego.

II. Protokół z ostatniego posiedzenia po odczytaniu przyjęto.

III. Kolega Dr. Eisenberg wygłosił drugą część wykładu: **O zakażeniu swoistem; działanie jonów na bakteryę**. (będzie podany do druku).



Cechy fabryczna ogólna.

LABORATORIUM
CHIMICZNE

MAGISTRA KLAWE,

10, PLAC TRZECH KRZYŻY, WARSZAWA.



Cechy fabr. dla organoprepar.

Medicamenta biologica.

**ORGANOTERAPEUTICA
VARIA, ZYMAZA, OVO-
LECITHINUM, VACCINAE
BACTER.**

Medicamenta
chemica pura.

CALCINA pura et synthetica, ARGOCOL (Arg. Colloidal), BOROTROPIN, CARBO LIGNI chem. pur., ICHTALBUNIN (Ichtalbin).

Medicamenta ad inj.
subcut. sterilis.

Medicamen. natural.
Salia Miner. effervescent. in tabletis.

Medicamenta composita.

**HEMOGEN, GOMETOL,
HEMORIN, CARBOSAL,
CARBOTAN, NASALIN,
DYSENTEROL.**

LITERATURA NA ŻĄDANIE GRATIS.

Prezes Dr. Damski dziękuje prelegentowi za wygłoszony wykład.

Posiedzenie ogólne dnia 7 maja 1919 r.

Obecnych członków 35. Przewodniczący prezes kol. Damski.

Prof. Ciechanowski zdaje sprawę z warszawskiego Zjazdu delegatów zrzeszeń lekarskich w Polsce, który odbył się dla zajęcia stanowiska wobec projektów ubezpieczenia społecznego i izb lekarskich.

Kol. Prezes Schoengut zdaje sprawę z tegoż Zjazdu, w szczególności co do »ordynacji lekarskiej«.

Kol. Stahr podaje streszczenie swego referatu przedstawionego na tymże zjeździe »O ubezpieczeniu społecznym«.

Kol. prezes Damski zdaje sprawę z referatu swojego na zjeździe: »O potrzebie zrzeszenia lekarzy«.

Przyjęto na członków kolegów: F. Eisenberga, Warzeszkiewicz, Wł. Nowaka, Roszkowskiego i Pieńkowskiego.

Posiedzenie zwyczajne dnia 14 maja 1919.

Przewodniczący wiceprezes kol. Dr. Witaliński. Obecnych 20 członków.

I. Protokół z ostatniego posiedzenia po odczytaniu przyjęto.

II. Kolega Dr. Rychliński przedstawił preparaty z oddziału ginek.-położniczego szpitala św. Łazarza — i wygłosił odczyt: **O tokogenetycznych przetokach moczowych.** (będzie podany do druku)

W dyskusyi kolega Dr. Wojciechowski zaznacza co do leczenia przetok moczowych zeszcieniem pochwy (Kolpokleisis), że przy użyciu tej metody, skłonność do zaklejania jest mała, po tygodniu następuje odklejenie. Odpływ miesięczny odbywa się do pęcherza; w obec czego bardzo możliwe jest zakażenie. Łączenie pęcherza z odbytnicą również nie dało dobrych wyników. W końcu pyta mowca prelegenta o wyniki jego zabiegów w tym kierunku. — Prelegent odpowiada, że jeden wypadek zastosowania zeszcienia pochwy nie udał się; dalej mówi o zastosowaniu metody Freunda zakrywania przetok moczowych macicą, zaznacza jednak, że czasem macica bywa za mała i że w takich przypadkach stosował przecięcie macicy.

Zast. sekr. Dr. Sokołowska.

Posiedzenie zwyczajne dnia 11. VI. 1919 r.

Przewodniczący prezes Dr. Damski. Obecnych 38 członków.

I. Protokół z ostatniego posiedzenia po odczytaniu przyjęto.

II. Prof. Dr. Krzyształowicz wygłasza odczyt: **»O wpływie światła na skórę,** treści następującej: Finsen dał podwaliny terapii świetlnej chorób skórnych. On pierwszy zauważył, że siła lecznicza światła polega na działaniu niebieskich, fioletowych i ultrafioletowych promieni widma słonecznego t. j. promieni o krótkiej fali, promieni chemicznych, a nie promieni ciepłych o długiej fali, które raczej szkodliwy wpływ wywierć mogą.

Oddawna wiemy, że skóra twarzy i rąk pod wpływem działania światła, szczególnie górskiego, staje się ciemniejszą. Powstaje zapalenie skóry (dermatitis solaris). Zapalenie to jednak zależy tylko od promieni chemicznych, a nie ciepłych, jak tego dowodzi możliwość opalania się silnego na lodowcach. Zapalenie to rozciąga się na całe tygodnie, powstając po pewnym okresie utajenia. Różne jednak rasy ludzkie i różne osobniki jednej rasy niejednakowo oddziałują na wpływ światła. Nawet murzynki mogą wybieleć do pewnego stopnia, o ile usuną działanie światła na cerę, co też robią zwykle przed ślubem. Zwykle mamy rozszerzenie się naczyń, zaczerwienienie skóry, poddanej wpływowi światła, rumień z pęcherzykami lub bez, a następnie zwiększone wytworzenie się barwika, który ma być wałem ochronnym ustroju przed szkodliwym wpływem pewnych promieni świetlnych. Otóż zdolność wytwarzania barwika nie u wszystkich jest jednakowa. Są ustroje, które zdolność tę posiadają w bardzo małej mierze. Po części zależy to od odżywiania, po części od wpływów atmosferycznych. Barwik ten powstaje z produktów autolitycznego rozpadu białka, które przez fermenty utleniają się; mają to być ciała należące do tyrozyn albo aminokwasów. Promienie krótkofaliste przenikają na pewną głębokość przez skórę i pochłaniane są przez naskórek i krew. Działają one bakterycydoję także w jakimś związku z wytwarzającym się barwikiem, gdyż zwierzęta słabo ubarwione pod wpływem tego samego zakażenia chorują ciężiej. Barwik wytwarzający się w skórze, broni ustroju od szkodliwego wpływu długo falistych promieni świetlnych, skóra więc staje się regulatorem wpływu światła, które ma tak ogromne znaczenie dla przemiany materii. Ciekawe są pod tym względem stany patologiczne skóry, np. choroba Addisona lub chloasma gravidarum, kiedy pod wpływem zmienionych gruczołów wydzielania wewnętrznego, nadnerczy i jajników, powstaje wzmożone wytwarzanie się barwika. Wzmożone wytwarzanie barwika mamy także przy piegach, natomiast prawie zupełną niemożność wytwarzania barwika przy wrodzonym bielactwie. Ogólnie znany jest wpływ promieni czerwonych na rojenie i ospę.

(Dokończenie nastąpi).

Wiadomości bieżące.

— Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego wystosował do prof. Dr. Tadeusza Browicza pismo następujące, które mu wręczyła d. 20. listopada 1919 delegacya Wydziału pod przewodnictwem Dziekana:

»Czcigodny Panie Profesorze! Rozstając się po niemal pół-wiekowej, a niezmordowanej pracy ze swym Zakładem naukowym, którym tak znakomicie we Wszechnicy naszej kierowałeś,

AMPULAE STERILIS. SUBC.

Inj. TRIPLEX I. II. III. Gessner

Dragées TRIPLEX Gessner

o składzie: Strichnin. nitr. Natr. kakodylic. Gallic. et Natr. glycerinofosforicum.

oraz

Dragées TRIPLEX c. Ferro Gessner

o składzie: Strichnin. nitr. Natr. kakodylic. Gallic. et Ferrum glycerinofosforicum.

poleca

Mag. Farm. JAN GESSNER dawniej E. Gessner

APTEKA i LABORATORYUM FARMACEUTYCZNO-CHEMICZNE

WARSZAWA, ALEJE JEROZOLIMSKIE 25.

racz przyjąć od Wydziału lekarskiego Uniwersytetu najszersze podziękowanie.

Tobie zawdzięczają liczne pokolenia słuchaczy fundament wykształcenia lekarskiego, jaką był przedmiot nauczany i spajany przez Ciebie zawsze w żywy związek ze wszystkimi gałęziami medycyny, a do niedawna nie było prawie w Małopolsce lekarza, któryby nie był Twym uczniem. Wszyscy oni zachowali we wdzięcznej i wiernej pamięci Twoją działalność dydaktyczną, w której przyświecały Ci zawsze najwyższe cele nauczania, a w której kierowało Tobą niezwykle poczucie obowiązku, gorąca troska o dobro młodzieży, otaczanej przez Ciebie serdeczną opieką i względem na pożytek społeczeństwa.

W Twym instytucie, pod Twojem baczem okiem, światłym i życzliwym kierunkiem, nabyło wielu pracowników szerokich podstaw do samodzielnej pracy badawczej w różnych gałęziach teoretycznych nauk lekarskich i medycyny praktycznej. Z pośród tych pracowników wykształciłeś grono młodszych sił nauczycielskich i umiałeś skupić je do harmonijnego współdziałania; popierałeś gorąco ich dążenia i torowałeś ich drogę do zasług w Uniwersytecie, a uznania na polu naukowym. Na tem polu będąc dla nich przykładem gorliwości i zapału, sumienności i przedmiotowego dążenia do zdobycia prawdy, wzbogaciłeś wiedzę trwałymi zdobyczami i zapisałś piękną kartę w ojczystem piśmiennictwie.

W gronie Wydziału lekarskiego objawiając otwarcie swoje przekonania, ponad wszystko stawiałeś zawsze dobro uczniów, dobro Wydziału i Uniwersytetu, dobro kraju. Zarówno w Wydziale, jak i na szerszej arenie wiele spraw, połączonych z niepospolitą publiczną korzyścią, szczególnie w zakresie zdrowia publicznego i szkolnictwa wyższego, zawdzięcza swój początek Twojej czujnej myśli i Twojemu gorącemu umiłowaniu powszechnego dobra.

Jednomyslnie więc na posiedzeniu w dniu 4. października 1919 postanowił Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego złożyć Ci jak najgorętszą podziękę za to wszystko, coś zdziałał dla Wydziału i Uniwersytetu, a zarazem wyrazić serdeczne życzenie, aby dalsze lata zasłużonego żywota rozjaśnił Ci widok plonu, wyrastającego na pożytek Ojczyzny coraz bujniej z ziarn, przez Ciebie rzuconych.

— Prof. Dr Aleksander Rosner został zaproszony do objęcia katedry ginekologii i położnictwa w Uniwersytecie warszawskim, nie przyjął jednak tej zaszczytnej propozycji, nie chcąc porzucić swego dotychczasowego stanowiska w Uniwersytecie Jagiellońskim.

— Naczelnik Państwa zamianował docenta pryw. chirurgii z tytułem profesora, Dr Maksymiliana Rutkowskiego, profesorem nadzwyczajnym chirurgii z tytułem i charakterem profesora zwyczajnego, w Uniw. Jagiell.

— Karolina Atlasówna z Limanowej otrzymała w Uniwersytecie Jagiell. stopień doktora wszech nauk lekarskich.

— Galicyjska kasa dla chorych lekarzy przysłała nam następujące pismo:

Mało kto wie, a nawet niewielu lekarzy pamięta o tem, że od roku 1903 istnieje przy Izbie lekarskiej lwowskiej, Galicyjska Kasa dla chorych lekarzy we Lwowie, przy ul. Lindego l. 5. i spełnia swoje humanitarne cele nieustannie, bez względu na wojnę i polityczne zmiany.

Kasa ta, założona przez Izbę lekarską wschodnio-galicyjską, udziela zasiłków w razie choroby i wynikłej stąd nieudolności do pracy zawodowej, a w razie śmierci zasiłku na koszt pogrzebu. Członkiem Kasy może zostać każdy lekarz zamieszkały stale w Galicji, uprawniony do wykonywania praktyki, który nie przekroczył 60 roku życia, z wyjątkiem zawodowych lekarzy wojskowych. Obie Izby lekarskie subwencyonują Kasę. Zasiłki wypłacane rocznie przez nią dochodziły do 10. 000 K. a nawet powyżej tej sumy. Fundusz rezerwowy, nagromadzony od czasu istnienia Kasy, wynosi obecnie 29. 790 K. umieszczonych w papierach wartościowych.

Świadczenia Kasy wydają się i są obecnie niskie wobec dewaluacji korony, będą jednak odpowiednio podwyższone po uregulowaniu waluty.

We własnym interesie stanu lekarskiego powinni wszyscy lekarze przystąpić do Kasy.

Wobec powstania Państwa Polskiego może Kasa stać się podstawą do instytucji o szerokim zakresie, obejmującym wszystkie działy Państwa, i zrzeszenia lekarskie wszystkich dzielnic.

Już obecnie zainteresowały się naszą Kasą inne Towarzystwa lekarskie i proszą o informacje.

W dniu 30 maja br. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Kasy, powzięło szereg ważnych uchwał i wytknęło sobie, względnie Wydziałowi program pracy na najbliższą przyszłość. Posiedzenia Wydziału odbywają się kilka razy w miesiącu, posiedzenia Sądu rozjemczego bardzo rzadko, co świadczy o dobrym stosunku i zaufaniu członków do postanowień Wydziału. Sekretaryat Kasy udziela najchętniej ustnie i listownie informacji pod wyżej wskazanym adresem.

— Choroby zakaźne w Krakowie od 26. X. do 1. XI. 1919: płonica 7 + 2 (3 + 1), błonica 3 (2 + 1), dur brzuszny 11 + 2 (+ 1), czerwotka 24 + 6 (8 + 3), dur plamisty 12 + 1 (6 + 1), róża 1.

Odpowiedzialny redaktor:

Prof. Dr Kazimierz Majewski.

MEBLE LEKARSKIE

stoły, umywalnie, krzesła ginekologiczne, szafki na instrumenta, stoliki i t. p.

w wielkim wyborze

po cenach konkurencyjnych

polecają

153

STANISŁAW BARAN I Ska

Kraków.

Sławkowska 6.

Kraków.

ZAWIADOMIENIE

FIRMY

DROBNER-KRAKÓW

Nadeszły

Jedwabne katetery i sondy.
Platynowe nożyki do szczepienia.
Krażki maciczne „Prolaps“.
Platyno-irydowe igły do iniekcji.

135

MEBLE OPERACYJNE.

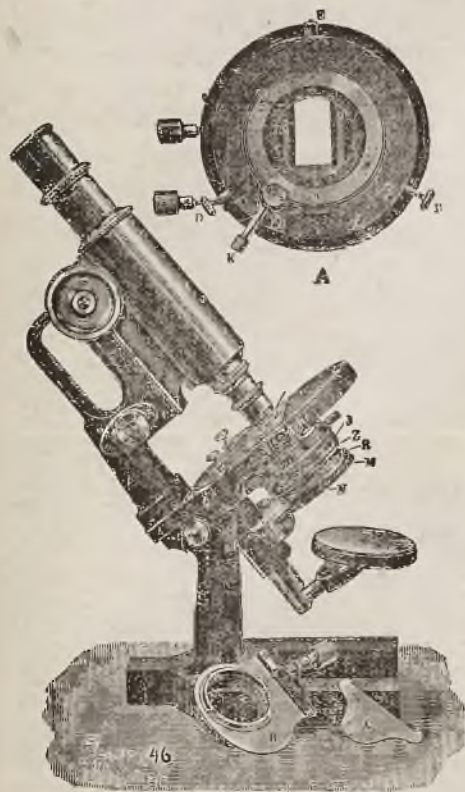
Wysyłka natychmiastowa.



Najlepsze skutki w niedożadkach żołądka i pęcherza, jakoteż dróg oddechowych.

205

Prospekty rezerwy na ządanie Brunnen-Unternehmung Krondor bei Karlsbad lub też Generalna reprezentacja dla Galicji i Bukowiny, Kraków, Grodzka 43. Lwów, Sykorska 21.



Dostawca klinik U. J. i Szpitali Wojsk Polskich

STANISŁAW BARAN i SkaFabryka instrumentów chirurgicznych
i weterynaryjnych

Kraków.

Ślawkowska 6.

Kraków.

poleca po cenach fabrycznych

133 b

Mikroskopy Zeissa.
Aparaty ortopedyczne.

Aparaty elektromedyczne.

!! Specjalna naprawa lamp kwarcowych !!

Fabryka przetworów leczniczych Eugeniusza Matuli

w Radomyślu Wielkim poleca własne przetwory:

**Kamphenol Prof. Dra Chlumsky'ego.**Znakomity an-
tyseptyk przy

róż, ropowicach, ropniakach, czyrakach, przetokach gruczolnych i t. p.

Pilulae medic. Matula.hydr.-Calc. glycerin. phosphor. Extr. Colae spis. aa 0.03. Extr. nucis vom 0.005. Pulvis rhei q. s. Pigułki
e są otoczone cukrem.Pilulae natr. arsenic. comp. Każda pigułka zawiera:
Natr. arsenic. 0.0005 Ferr. protokol. 0.05. Chinin.
Wydaje się jedynie na przepis lekarski.**Ferrophosphat (Syr. ferr. mangan. hypophosphor. comp.)**

w działalności identyczny z Syr. Fellowa, Dra Eggera itp.

Nieoceniony lek krzepiący w przypadkach niedokrewności, w cierpieniach narządu nerwowego, krzywicy, neurastenii, itp. Zawiera: Żelazo, mangan, wapień, potas, chininę, fosfor, strychninę, kwas i sole podfosforowe rozpuszczone w syropie. Skład chemiczny podany na każdej flasce. Ferrophosphat MATULI wydaje się jedynie w aptekach na przepis lekarski. — Sposób użycia: 2—3 razy dziennie łyżeczkę od kawy w 1/4 szklanki wody. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Sapomenthol. (Maść Sapomentholowa).

207

Zawiera ciała lotne jak: Olejki eteryczne, kamforę, amoniak, alkohol, mentol itp., które przetwarzane na gorąco w maszynach parowych z mydłem, dają jednolitą masę, łatwo, dokładnie wcieralną. W użyciu przyjemny, o miłej woni. Działa znakomicie w bólach gośćcowych różnych postaci, esobliwie w goścu mięśniowym, postrzale, rwie kulszowej, nerwobólach itp. W działaniu szybki i często pewny nawet w wypadkach, gdy inne leki skutku nie wywierały. Skuteczność Sapomentholu stwierdzają liczne poświadczenia lekarskie, jakoteż badania, wykonane na klinice wiedeńskiej na oddziale III. Sposób użycia: Odpowiednie części ciała naciera się silnie, poczem owija wata lub flanelą. Do nabycia we wszystkich aptekach. Tylko w oryginalnych słoikach. Dozwolony w cesarstwie rosyjskiem przez zatwierdzenie Rady Lekarskiej i Ministerium spraw wewnętrznych w Petersburgu.

Powyższe przetwory są do nabycia we wszystkich aptekach. — Główny skład w aptece WP. Konstantego Wiszniewskiego w Krakowie.

Uprasza się celem otrzymania wyrobu właściwego, przepisując, używać zawsze formułki: **original. Matula.** Nazwy, marka, ochronna i opakowanie prawnie zastrzeżone. Broszury i próbki dla Panów Lekarzy darmo i opłatnie przesyła Laboratorium i Fabryka przetworów farmaceutycznych **EUGENIUSZA MATULI** w Radomyślu Wielkim.

Treść:

Dr Henryk Grossfeld: Onychodystrofia przy durze osutkowym str. 213
 Notatka słownikowa str. 213

Sprawy Towarzystw naukowych. str. 214
 Wiadomości bieżące str. 215
 Ogłoszenia.

Sanatorium dla chorób piersiowych

Dra K. DŁUSKIEGO W ZAKOPANEM.

122

Stale otwarte. — Przyjmuje pacjentów.

Pabianickie Towarzystwo Akcyjne przemysłu chemicznego

zawiadamia WW. PP. Lekarzy, że następujące wyroby:

Phytinum in capsulis operculatis

Phytinum liquidum, Lipoiodin tablettae 0.3×20, Salenal.

wprowadziło na nowo do handlu. Preparaty te nabywać można w każdej aptece.

Wyłączne zastępstwo fabryki powierzono nadal firmie

„Pharma“ Mr. B. Jawornicki sp. z ogr. odp. w Krakowie Długa 5,

do której WW. PP. Lekarze łaskawie zechcą się zwracać z ewentualnem żądaniem literatury i prób.

206

ZAKŁAD WODOLECZNICZY I SANATORYUM **Dra KUPCZYKA**
 specjalisty chorób nerwowych
 Kraków, Szujskiego l. 9—11. Tel. 1295.

Wskazania: Choroby nerwowe, żołądka i jelit, niedokrwistość, skaza moczanowa, cukrzyca, otyłość, ogólne osłabienie, choroby serca i naczyń krwionośnych. 152



JÓZEF LEIBLOWICZ

SKŁAD PRZYBORÓW DENTYSTYCZNYCH

KRAKÓW

LWÓW

RYNEK GŁ. 11, (DOM WENECKI)

UL. LUDWIKA KUBALI 3.

**POLECA: KOMPLETNE URZĄDZENIA DENTYSTYCZNE,
 INSTR. OPERATYWNE I TECHNICZNE,
 WSZELKIE MATERIAŁY DENTYSTYCZNE**

157

W NAJWIĘKSZYM WYBORZE. ZLECENIA PISEMNE USKUTECZNIA ODWROTNIE.